

ที่ กษ ๐๖๐๔/๒๒๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขี้แฉงข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์
เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๓๑๐๐๓ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการประชุมพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเรียนว่ากรมปศุสัตว์ได้จัดประชุมร่วมกันระหว่าง ๘ หน่วยงานดังกล่าว เพื่อพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๑ กรมปศุสัตว์ (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยมีข้อสังเกตและขอชี้แจงข้อสังเกต ดังนี้

ข้อสังเกตที่ ๑ การสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัยจำเป็นต้องมีการพัฒนาและควบคุมทั้งห่วงโซ่อุปทาน กล่าวคือ ตั้งแต่วัตถุดิบผลิตอาหารสัตว์ โรงงานอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การเคลื่อนย้ายสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ การเคลื่อนย้ายซากสัตว์ สถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ และอุตสาหกรรมที่นำไปผลิตต่อเนื่อง ซึ่งในทุกขั้นตอนจะต้องมีการควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ในเรื่องของโรงฆ่าสัตว์นั้น ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงฆ่าสัตว์จำนวนไม่มากนักที่มีมาตรฐานที่ดีเทียบเท่ากับต่างประเทศ โรงงานส่วนใหญ่มากกว่า ๒,๐๐๐ แห่ง เป็นโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็กที่เป็นของเอกชนรายย่อยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้ได้มาตรฐานที่กำหนด ดังนั้น เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการปรับปรุง พัฒนา ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก การพิจารณายกเว้น งดหรือลดการเก็บอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อเป็นการลดภาระด้านต้นทุนให้กับผู้ประกอบการและไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ต้องบริโภคเนื้อสัตว์ในราคาสูง และได้เนื้อสัตว์ที่ถูกสุขอนามัย รวมทั้งโรงฆ่าสัตว์

/และอุตสาหกรรม...

และอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ทั้งระบบได้รับการพัฒนา เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว จึงควรสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

ข้อสังเกตที่ ๑ การออกกฎกระทรวงกำหนดอากรและค่าธรรมเนียม รวมทั้งการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นอำนาจที่ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ เมื่อมีการยกร่างกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว ก่อนดำเนินการเสนอร่างกฎกระทรวงตามขั้นตอนต่อไป กรมปศุสัตว์จะดำเนินการรับฟังความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค เป็นต้น เพื่อให้การออกกฎกระทรวงกำหนดอากรและค่าธรรมเนียม เป็นไปอย่างรอบคอบ ไม่เป็นการเพิ่มภาระต่อต้นทุนของผู้ประกอบการและไม่เป็นการเพิ่มราคาเนื้อสัตว์ต่อผู้บริโภค

ข้อสังเกตที่ ๒ การเก็บอากรและค่าธรรมเนียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสัตว์ปีก ซึ่งถือเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศและมีผลกระทบต่อบุคคลหลายฝ่ายทั้งผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และประชาชนซึ่งนับตั้งแต่พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับ รัฐบาลไม่มีการเก็บอากรและค่าธรรมเนียมสำหรับไก่ เป็ด และห่าน มาโดยตลอด เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒ วรรคสอง บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับในท้องที่ใดเกี่ยวกับสัตว์ที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยในปี ๒๕๓๖ รัฐบาลได้มีการออกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๖) กำหนดให้ไก่ เป็ด และห่าน เป็นสัตว์ตามความในมาตรา ๔ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๖) กำหนดให้เรียกเก็บอากรและค่าธรรมเนียมไก่ เป็ด และห่าน ดังนี้ อากรการฆ่าสัตว์ ตัวละ ๑๐ สตางค์ ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ ไก่ตัวละ ๑๐ สตางค์ เป็ดตัวละ ๕๐ สตางค์ และห่านตัวละ ๑ บาท ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ตัวละ ๑๐ สตางค์ และค่าธรรมเนียมประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าตัวละ ๑๐ สตางค์ แต่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ให้ยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์สำหรับสุกร ไก่ เป็ด และห่าน เพื่อการส่งออก อย่างไรก็ดี กฎกระทรวงฉบับนี้ไม่มีผลใช้บังคับ เนื่องจากไม่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ตามความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ จนกระทั่งในปี ๒๕๔๙ ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นเป็นผลให้พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับไก่ เป็ด และห่าน แต่รัฐบาลในขณะนั้นมีนโยบายไม่เก็บอากรและค่าธรรมเนียมไก่ เป็ด และห่าน เนื่องจากเกิดวิกฤตการณ์ไข้หวัดนกระบาด และต่อมาในปี ๒๕๕๒ รัฐบาลได้มีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๕๒) กำหนดให้ยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ สำหรับไก่ เป็ด หรือห่าน ที่จำหน่ายในประเทศด้วย จึงทำให้เห็นว่่านับตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ เป็นต้นมา รัฐบาลไม่มีการจัดเก็บอากรและค่าธรรมเนียมดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์จำพวกไก่ เป็ด หรือห่านภายในประเทศ และเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการนำสัตว์ดังกล่าวมาฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ เพื่อที่จะได้รับการตรวจสอบจากพนักงานตรวจโรคสัตว์ก่อนมีการนำออกจำหน่ายและสามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชนในด้านสาธารณสุขภายในประเทศ และส่งเสริมการพัฒนากระบวนการมาตรฐานและความปลอดภัยด้านอาหาร เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย การเก็บอากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ โอกาสและความสามารถในการแข่งขัน ของผู้ประกอบการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้บริโภคและประชาชนโดยรวม ตลอดจน

/การกำหนด...

การกำหนดอัตราอากรและค่าธรรมเนียมดังกล่าว ควรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ด้วย

ชี้แจงข้อสังเกตที่ ๒ แม้การออกกฎกระทรวงกำหนดอากรและค่าธรรมเนียม รวมทั้งการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นอำนาจที่ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ อย่างไรก็ตาม มาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์มีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๔ มิได้ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์มีอำนาจให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๕ ด้วย แต่ทั้งนี้ เพื่อความรอบคอบโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ โอกาสและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้บริโภคและประชาชนโดยรวม กรมปศุสัตว์จะดำเนินการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ให้ความเห็นร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าอากรและค่าธรรมเนียม ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ก่อนเสนอตามขั้นตอนในการเสนอร่างกฎกระทรวงต่อไป

ข้อสังเกตที่ ๓ ควรทบทวนบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการด้านโรงฆ่าสัตว์ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพและความพร้อมที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรหรือด้านงบประมาณ ซึ่งการดำเนินการด้านโรงฆ่าสัตว์นั้นใช้งบประมาณในการดำเนินการค่อนข้างมากและปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินการด้านโรงฆ่าสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะมีมาตรฐานที่ดีหรือไม่ และเพื่อเป็นการลดภาระด้านงบประมาณหรือความพร้อมด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องใช้ในการดำเนินการด้านโรงฆ่าสัตว์ และสามารถนำงบประมาณที่จะใช้ในส่วนนี้ไปส่งเสริมและพัฒนาบริการสาธารณะด้านอื่นๆ ให้กับประชาชนได้มากขึ้น ดังนั้น การดำเนินการด้านโรงฆ่าสัตว์ในอนาคต ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น รวมทั้งให้เอกชนสามารถเช่าโรงฆ่าสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ด้วย โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการของเอกชนซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคและประชาชน ตลอดจนรัฐบาลควรคำนึงถึงความพร้อมในการดำเนินการโรงฆ่าสัตว์ของภาครัฐและโรงฆ่าสัตว์เอกชนที่มีขนาดเล็กอย่างรอบคอบ เนื่องจากบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดให้ใบอนุญาตหรือการอนุญาตใดๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีอายุ ๕ ปี ก่อนที่ใบอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นอายุ รัฐบาลควรมีมาตรการส่งเสริมให้โรงฆ่าสัตว์เหล่านี้พัฒนาไปสู่มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด หากไม่มีการดำเนินการดังกล่าว โรงฆ่าสัตว์บางส่วนหรือบางพื้นที่อาจต้องหยุดดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลให้เนื้อสัตว์ในตลาดมีจำนวนลดลงและทำให้เนื้อสัตว์มีราคาสูงขึ้นได้ เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค และประชาชน

ชี้แจงข้อสังเกตที่ ๓ กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายการบริหารกิจการโรงฆ่าสัตว์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้เอกชนเข้ามาบริหารจัดการ รวมถึงการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการจัดหาเนื้อสัตว์ให้เพียงพอต่อการบริโภค โดยภาครัฐมีหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบส่วนการเตรียมความพร้อมการพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ของรัฐ กรมปศุสัตว์จะดำเนินการจัดกลุ่มของโรงฆ่าสัตว์โดยสำรวจว่าโรงฆ่าสัตว์ของภาครัฐแห่งใดสามารถพัฒนาได้บ้าง โดยให้สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์เป็นผู้สำรวจข้อมูลดังกล่าว เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวแล้วจะมีการเรียกประชุมร่วมกัน

/ระหว่าง ๓ หน่วยงาน...

ระหว่าง ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์

ข้อสังเกตที่ ๔ การกำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์ด้านมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ของกรมปศุสัตว์ ควรมีความชัดเจนเพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตมีเอกภาพ และเป็นการส่งเสริมสุขอนามัยของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ต้องมีความรัดกุมรวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดแอบอ้างหรือการหลีกเลี่ยงไม่ฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ ตลอดจนการกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบในกระบวนการฆ่าสัตว์ การขนส่งเนื้อสัตว์ การชำแหละและตัดแต่งเนื้อสัตว์ที่มีมาตรฐาน ทั้งนี้ เพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารให้กับผู้บริโภค ให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกต้องสุขอนามัยและเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในด้านอาหารของประเทศไทย รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในด้านความปลอดภัยของอาหารอีกด้วย

ชี้แจงข้อสังเกตที่ ๔ กรมปศุสัตว์ต้องดำเนินการจัดทำร่างกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์การชำแหละและตัดแต่งเนื้อสัตว์ การตรวจสอบย้อนกลับ การขนส่งสัตว์และเนื้อสัตว์ออกตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และเสนอคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการฆ่าสัตว์พิจารณาให้คำแนะนำก่อนเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อนำเสนอร่างกฎกระทรวงตามขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ต้องจัดทำร่างประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง การตรวจโรคและการตรวจพิสูจน์ การรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ และการตรวจเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่า พ.ศ. ที่ออกตามมาตรา ๓๔ วรรคห้า มาตรา ๓๕ วรรคสอง และมาตรา ๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยจะมีการรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมปศุสัตว์

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐-๒๖๕๓-๔๔๒๓

โทรสาร ๐-๒๖๕๓-๔๔๑๑